

Sorø, den 10. marts 2019

Region Sjælland
Råstoffer
Alleen 15
4180 Sorø

Bidrag til Region Sjællands indledende høring vedr. Råstofplan 2020.

Danmarks Naturfredningsforenings Samråd i Region Sjælland fremsender hermed høringsbidrag til Region Sjællands indledende høring vedr. Råstofplan 2020.

FNs 17 verdensmål

Råstofplanen forholder sig til FN's 17 Verdensmål, hvilket DN Samrådet finder meget konstruktivt. Det bør af planen fremgå, hvorledes man vil opfylde verdensmålene og hvornår.

Opmærksomheden henledes især på mål 8. (Bæredygtig økonomisk vækst), mål 12. (Ansvarlig forbrug og produktion) og mål 15. (Standse tabet af biodiversitet).

Herudover bør følgende verdensmål også medtages:

Mål 3. (Sundhed og Trivsel). Naboskab til et råstofområde kan have en væsentlig indflydelse.

Mål 6. (Rent vand og sanitet). Råstofgravning kan have en væsentlig indflydelse på vores vandressourcer.

Mål 7. (Bæredygtig energi). Råstofindvinding kan være energi krævende.

Mål 9. (Industri, innovation og infrastruktur). Råstofindvinding har direkte og indirekte betydning for målet.

Mål 13. (Klimainsats). Råstofindvinding medfører en væsentlig udledning af drivhusgasser i forbindelse med produktion/forarbejdning af de afledte produkter (f.eks. beton).

Mål 14. (Liv i havet). Råstofindvinding til havs kan medføre store tab af biodiversitet.

Mål 15. (Livet på land). Dette mål er medtaget, men gælder alene livet på land.

Begræns ressourceforbruget

Råstofferne er en begrænset ressource, hvis udnyttelse skal ske som led i en bæredygtig udvikling. Derfor opfordrer vi Region Sjælland til, sammen med Staten og bygge- og anlægsbranchen, at sikre genanvendelse i endnu højere grad bidrager til at nedbringe det samlede råstofforbrug.

Samrådet finder, at Region Sjælland yder for stort et bidrag til den samlede råstofudvinding. Det illustreres bl.a. ved, at Region Hovedstaden kun kan udvise en forsyningssikkerhed på 40 pct.

En række firmaer har for Region Sjælland vurderet råstofmulighederne inden for forskellige interesseområder. Herunder er der foretaget screeninger af interessekonflikter. Det har ført til en vurdering af, at de nævnte arealinteresser vil kræve en nærmere vurdering forud for en evt. udlægning som graveområde. Vi forventer at disse vurderinger følges.

Beskyt naturen

Indvinding af råstoffer indebærer en bortgravning af landskabet. Det er derfor helt afgørende, at udpegning af såvel grave som interesseområder sker uden for beskyttede og værdifulde landskaber, Derfor bør Natura 2000 områder, områder med § 3 natur og områder og skove med beskyttet natur i henhold til EU-habitatdirektiv bilag IV arter (f.eks. Hasselmus) og Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I arter (f.eks. havørne) på forhånd friholdes for såvel grave- som interesseområder.

Områder med beskyttede jord og stendiger samt fortidsminder imødeses ligeledes friholdt for råstofgravning, idet råstofgravning samfundsmæssigt ikke vejer tungere end natur- og kulturbeskyttelse.

I forbindelse med råstofindvinding til havs bør der tages hensyn til, at f.eks. Køge bugt indgår i planerne for "Nationalpark Øresund", hvor fremtidig råstofindvinding ikke vil være hensigtsmæssig.

Lav de nye udpegninger på landbrugsjord

Det bør i højere grad være flade, ensformige og intensivt dyrkede landbrugsarealer, der udpeges som indvindingsområde.

Inddrag lokalområdet og DN

Når et område udpeges til graveområde må lokalområdet i en årrække leve med gener fra råstofudvindingen. Der bør være klare retningslinjer for, at regionen i god tid vil inddrage lokalområdet, naboer, borgergrupper, interessenter som den lokale DN-afdeling, i såvel gravevilkår som efterbehandlingsplaner.

Forlang pesticidfrit område

Råstofindvinding anses ikke som en risiko for grundvandskvaliteten, men kan medføre en lille, midlertidig lokal grundvandssænkning. Men fjernelse af lerlag øger sårbarheden for grundvand og giver større risiko for forurening. Der skal derfor være vilkår om, at der ikke må benyttes pesticider eller gødning på de efterbehandlede arealer.

Endvidere bør områder der ligger op ad gravningsområder udlægges som bufferzone, hvor brug af pesticider heller ikke er tilladt.. Udgravning medfører grave i landskabet, ofte med søer, hvorved der er større risiko for at forurene grundvandet.

Pas på de geologisk interessante områder

Råstofgraveområder kan ofte være geologisk interessante under råstofindvindingen, og derfor bør almenvellet og samfundets tav gå forud for produktionshensyn, når det kommer til vigtige videnskabelige fund og informationer. F.eks. indholder nogle af vores kalkudvindingsområder nogle af de bedste fossilfund i Nordeuropa. Adgang for forskere og andre interessenter bør stilles som et krav.

Efterbehandling

Råstofplanen bør rumme en beskrivelse af hvilke efterbehandlingskrav Regionen vil stille i forbindelse med tilladelser til råstofgravning. Det vil sikre, at der i forbindelse med gravetilladelser også stilles omfattende krav til efterbehandlingen, så områderne bliver interessante, både naturmæssigt og rekreativt.

Der bør fx arbejdes med at sikre stejle hældninger, der bedre end flade skråninger beskytter mod tilgroning, skaber specielle levesteder, forbliver blottede, så geologien er synlig, og giver afgrænsede rum med læ og dramatik. Det må således overvejes om hældningerne omkring grusgravene kan gøres større fordi der, derved skabes et mere interessant landskab. De ved efterbehandlingen opståede nye naturområder bør, i så vidt omfang som muligt, sikres offentlig adgang.

Ud fra en konkret afvejning i forhold til øvrige interesser skal færdiggravede arealer som hovedregel efterbehandles til naturformål og undtagelsesvis til andre rekreative formål. De færdiggravede arealer giver en enestående mulighed for at rette op på tilbagegangen af naturområder. Her er den næringsrige overjord fjernet, og der er skrænter, som ikke er tilgroede, som er lyse og varme, og som derfor kan være et åndehul for arter, der ellers er ved at forsvinde fra den danske natur. Er skrænterne samtidig stejle forhindres eller forsinkes tilgroningen. Tilbageføring af arealerne til landbrugsdrift må ikke ske.

Med venlig hilsen

Niels Hilker